

Vaše značka MSP-10/2017-OOJ-MET/14
Sp. zn. 4292/2015/VOP/JHO
Č. j. KVOP-51586/2018
Datum 28. listopadu 2018

Vážený pan
JUDr. Jan Kněžínek, Ph.D.
ministr
Ministerstvo spravedlnosti
Vyšehradská 16
128 10 Praha 2

Vážený pane ministře,

dovoluji si Vám zaslat toto závěrečné stanovisko ve věci naplňování Evidence soudních rozhodnutí vrchních a krajských soudů.

Dne 7. listopadu 2016 jsem vydala zprávu o šetření, v níž jsem dospěla k závěru, že **Evidence soudních rozhodnutí vrchních a krajských soudů nefunguje v souladu s instrukcí Ministerstva spravedlnosti č. 20/2002-SM, ze dne 20. června 2002**. Shledala jsem pochybení Ministerstva spravedlnosti (dále také jen „ministerstvo“) v tom, že **ačkoliv přijalo předmětnou instrukci a vytvořilo evidenci soudních rozhodnutí, nezajišťuje její řádné fungování**.

Z další korespondence s Vámi, resp. i z jednání s Vaším předchůdcem JUDr. Robertem Pelikánem, Ph.D., vyplynulo, že ministerstvo dlouhodobě pracuje na justičním anonymizéru, který má umožnit zveřejňování všech rozhodnutí. V posledním dopisu ze dne 23. října 2018 jste uvedl, že aktuálně je nástroj pro anonymizaci ve své beta verzi testován po věcné i technické stránce na všech soudech. Následně je nutné zvolit služby, které budou pro cílovou skupinu poskytovány. Vhodné je anonymizér integrovat s nástrojem Aplikace centrální tvorby dokumentů. Rovněž jste uvedl, že nejpozději v lednu 2019 plánujete zahájit práce na tvorbě centrální databáze soudních rozhodnutí, která bude veřejně přístupná.

Současně je mi známo, že Vám již vláda uložila¹ plnit akční plán², jehož součástí je závazek zveřejňovat (zpřístupňovat) texty pravomocných rozhodnutí vrchních, krajských a okresních soudů v elektronické podobě (online). Za koncové datum pro vytvoření anonymizéru je určen 31. prosinec 2018 a pro zveřejnění rozsudků v jedné soudní agendě 31. prosinec 2020.

Přestože nemohu než uvítat snahu ministerstva řešit na systémové úrovni situaci ohledně zveřejňování soudních rozhodnutí nižších stupňů v budoucnu, musím současně poukázat i na skutečnost, že od vydání mé zprávy ze dne 7. listopadu 2016 nedošlo v praxi orgánů správy soudů při naplňování veřejně přístupné databáze soudních rozhodnutí k žádnému výraznějšímu pokroku. Z dosavadní komunikace s resortem ministerstva jsem nabyla dojmu, že zájem na zpřístupnění soudních rozhodnutí široké veřejnosti je oboustranný. Požadavek na zpřístupnění informací o rozhodovací činnosti soudů, podle mého názoru, nesměřuje

---

1 Usnesením vlády České republiky ze dne 31. července 2018 č. 499.

2 Akční plán České republiky Partnerství pro otevřené vládnutí na období let 2018 až 2020.

pouze k naplnění jednoho z aspektů práva na spravedlivý proces, ale je současně realizací práva na informace.

Do doby, než dojde k zavedení ministerstvem avizovaného systému zveřejňování soudních rozhodnutí v nové elektronické centrální databázi soudních rozhodnutí, jsem se rozhodla využít svého oprávnění podle § 22 odst. 1 zákona o veřejném ochránci práv a Ministerstvu spravedlnosti navrhuji, aby:

- (1) do své instrukce, kterou se stanoví sazebník úhrad za poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., výslovně doplnilo, že *„Za mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací se nepovažují úpravy textů soudních rozhodnutí před jejich poskytnutím žadateli spojených s jejich anonymizací, příp. s odstraněním dalších údajů, které nemohou být žadateli poskytnuty“*;
- (2) ve své instrukci, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, stanovilo soudům povinnost všechna soudní rozhodnutí jimi poskytovaná v režimu zákona o svobodném přístupu k informacím do 15 dnů od jejich poskytnutí dálkově zpřístupnit bez časového omezení rovněž v elektronické Evidenci soudních rozhodnutí vrchních a krajských soudů provozované Ministerstvem spravedlnosti.

V souladu s ustanovením § 22 odst. 2 si Vás dovolím požádat o stanovisko k výše uvedeným návrhům ve lhůtě 60 dnů.

V návaznosti na poznatky z mého dosavadního šetření jsem se rozhodla zaměřit svoji pozornost i na ministerstvem připravovanou veřejně přístupnou elektronickou evidenci rozhodnutí, která by měla být do justiční praxe uvedena spolu se zavedením tzv. justičního anonymizéru.

Pro **zajištění řádného zveřejňování soudních rozhodnutí** v budoucnu považuji za nezbytné, aby

1. povinnost soudů zveřejňovat rozhodnutí byla uložena zákonem,

Doposud je zveřejňování rozhodnutí upraveno (pouze) instrukcí ministerstva. Jak se však ukázalo, tento způsob není dostatečný, neboť soudy svoji povinnost zveřejňovat rozhodnutí řádně neplní a ministerstvo nemá účinné prostředky, jak je k tomu přimět³. Domnívám se proto, že povinnost soudů zveřejňovat rozhodnutí by měla být stanovena zákonem (konkrétně v zákoně o soudech a soudcích). Uzákonění této povinnosti usnadní vymáhání jejího plnění. Inspiraci lze hledat ve slovenské právní úpravě.⁴

---

3 Podle ministra spravedlnosti je naplňování centrální databáze rozhodnutí i veřejné databáze plně v kompetenci vrchních a krajských soudů a ministerstvo v tomto ohledu nedisponuje dohledovými pravomocemi (viz část B. 5 zpráva o šetření).

4 Podle § 82a zákona č. 757/2004 Z. z., o súdech a o zmene a doplnení niektorých zákonov o súdech:

(1) *Súdy sú povinné zverejňovať právoplatné rozhodnutia vo veci samej, rozhodnutia, ktorými sa končí konanie, rozhodnutia o neodkladnom opatrení a rozhodnutia o odklade vykonateľnosti rozhodnutia správneho orgánu, a to do 15 pracovných dní od dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia; ak rozhodnutie nebolo vyhotovené ku dňu jeho právoplatnosti, lehota na zverejnenie rozhodnutia začína plynúť dňom vyhotovenia rozhodnutia.*

2. nová databáze obsahovala i (vybraná) starší rozhodnutí soudů,

Vzhledem k tomu, že má jít o novou databázi rozhodnutí, považuji pro zachování jisté kontinuity za nezbytné, aby do ní byla začleněna i starší rozhodnutí, uveřejněná v dosavadní databázi, a dále rovněž i většina rozhodnutí, která jsou obsahem soukromých komerčních databází.⁵

3. nová databáze umožňovala základní třídění dokumentů,

Aby zveřejnění velkého množství rozhodnutí bylo veřejnosti vůbec prospěšné, je nezbytné vytvořit vyhledávač obsahující alespoň základní vyhledávací funkce, pomocí kterých by rozhodnutí mohla být filtrována (za důležitou považuji zejména možnost třídit rozhodnutí podle soudu, soudce, data vydání, oblasti práva, věci, druhu rozhodnutí a možnost fulltextového vyhledávání).

4. pro zveřejňování rozhodnutí ministerstvo zajistilo soudům dostatečné podmínky (po stránce personální i technické vybavenosti).

Aby se zveřejňování soudních rozhodnutí nestalo pro soudy nepřiměřenou zátěží, je nezbytné, aby ministerstvo zajistilo dostatečné podmínky pro tuto činnost (personálním posílením a technickou vybaveností soudů).

---

(2) Po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej alebo rozhodnutia, ktorým sa končí konanie, súdy v tej istej lehote zverejnia aj všetky rozhodnutia vydané počas tohto súdneho konania, ktoré boli zrušené, potvrdené alebo zmenené súdom vyššieho stupňa a rozhodnutia, ktoré zrušujú rozhodnutie súdu nižšieho stupňa. Ak bolo vydané opravné uznesenie, zverejňuje sa aj toto uznesenie. Nezverejňujú sa súdne rozhodnutia vydané v konaní, v ktorom bola verejnosť vylúčená z pojednávania pre celé pojednávanie alebo pre jeho časť a platobné rozkazy. Kancelária súdnej rady zverejňuje aj právoplatné rozhodnutia disciplinárnych senátov do troch pracovných dní od dňa nadobudnutia právoplatnosti.

(3) Pred zverejnením rozhodnutia podľa odseku 1 sa v nich anonymizujú údaje, ktorých anonymizovaním bude pri zverejňovaní zabezpečená ochrana práv a právom chránených záujmov.

(4) Zverejňovanie súdnych rozhodnutí podľa odseku 1 technicky zabezpečuje ministerstvo na svojom webovom sídle.

(5) Súdny sprístupňuje verejnosti na základe žiadostí podľa osobitného zákona všetky súdne rozhodnutia, vrátane neprávoplatných rozhodnutí a rozhodnutí, ktoré nie sú rozhodnutiami vo veci samej okrem súhlasu s poskytnutím údajov, ktoré sú predmetom telekomunikačného tajomstva podľa osobitného predpisu, súhlasu na použitie informačno-technických prostriedkov a príkazu podľa Trestného poriadku; súhlas však sprístupnia osobe, ktorej sa súhlas týka, ak tým nebude ohrozené alebo zmažené plnenie úloh štátu. Súdny pritom robia opatrenia na ochranu práv a právom chránených záujmov.

Dostupné na: Slov-Lex, právny a informačný portál (<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2004/757/20181002#paragraf-82a-odsek-1>).

5 Jak jsem uvedla ve své zprávě o šetření, zjistila jsem, že některé soukromé databáze obsahují mnohem vyšší počet rozhodnutí než dosavadní veřejná evidence soudních rozhodnutí. Z dotažnického šetření vyplynulo, že některé soudy ročně poskytují komerčním databázím až stovky svých rozhodnutí. Z toho vyvozují, že i soudy, které tato rozhodnutí soukromým subjektům poskytly, je musejí mít k dispozici již připravená na zveřejnění, tj. v anonymizované podobě.

V návaznosti na zmíněnou zprávu o šetření ze dne 7. listopadu 2016 tak vydávám ve věci své závěrečné stanovisko. **V souladu s ustanovením § 18 odst. 2 zákona o veřejném ochránci práv předkládám Ministerstvu spravedlnosti návrh dále uvedených opatření k nápravě. Ministerstvu spravedlnosti navrhuji, aby**

- (1) předložilo návrh změny zákona o soudech a soudcích, obsahující zakotvení povinnosti soudů zveřejňovat všechna svá rozhodnutí,
- (2) do nové databáze zahrnulo i starší rozhodnutí okresních, krajských a vrchních soudů, která byla v minulosti poskytnuta na základě zákona o svobodném přístupu k informacím a jsou v současnosti obsahem soukromých komerčních databází,
- (3) obsah nové databáze veřejnosti zpřístupnilo pomocí webového vyhledávače umožňujícího základní třídění dokumentů,
- (4) pro zveřejňování soudních rozhodnutí zajistilo soudům odpovídající podmínky (po stránce personální i technické vybavenosti).

V souladu s § 20 odst. 1 zákona o veřejném ochránci práv si Vás dovoluji požádat o sdělení, jaká opatření k nápravě provedete, a to 30 dnů od doručení tohoto stanoviska.

Vážený pane ministře, budu velmi ráda, pokud se budete moci osobně účastnit kulatého stolu, které na výše uvedené téma uspořádám v únoru příštího roku a na kterém bychom mohli společně detailněji diskutovat o možných podobách nové veřejně přístupné databáze soudních rozhodnutí.

Děkuji Vám za spolupráci.

S pozdravem

Mgr. Anna Šabatová, Ph.D., v. r.
veřejná ochránkyně práv
(dopis je opatřen elektronickým podpisem)